

Geven afwijkende bestekshoeveelheden recht op verrekening?

Deel 1: Hoeveelheden resultaatsverplichting

Een 'RAWeetje' uit de serie met veel gestelde vragen van RAW-gebruikers.

Heeft de aannemer recht op verrekening of bijbetaling als verwerkte hoeveelheden afwijken van de bestekshoeveelheden?

In dit deel van het RAWeetje worden de 'hoeveelheden resultaatsverplichting' besproken. In deel 2 komen de 'hoeveelheden ter inlichting' aan bod.

Als belangrijkste uitgangspunt hanteert de RAW-systematiek dat het werk zorgvuldig beschreven wordt, zodat een verantwoorde calculatie mogelijk is. Dat wil zeggen dat hoeveelheden die zijn opgenomen in het bestek, als juist verondersteld mogen worden. In een RAW-bestek staan verschillende soorten hoeveelheden. Een hiervan is een hoeveelheid resultaatsverplichting in deel 2.2 van een RAW-bestek. Op basis van deze hoeveelheid wordt betaald of verrekend.

Een hoeveelheid resultaatsverplichting in deel 2.2 kan het volgende kenmerk hebben:

- verrekenbaar (V);
- niet-verrekenbaar (N);
- te accorderen (A).

In de tekst op de eerste pagina van deel 2.2. van het bestek wordt de betekenis van het kenmerk 'V' verklaard als een 'verrekenbare hoeveelheid' met een verwijzing naar paragraaf 38 lid 1 van de UAV. Daar staat dat afwijkingen van verrekenbare hoeveelheden worden verrekend volgens paragraaf 39. Lid 1 van die paragraaf stelt dat afwijkingen van deze hoeveelheden worden verrekend tegen verrekenprijzen zoals die bij de totstandkoming van de overeenkomst zijn afgesproken. Artikel 01.03.03 van de Standaard RAW Bepalingen bepaalt dat de verrekenprijs bestaat uit de prijs per eenheid verhoogd met het percentage 'Algemene kosten' en 'Winst en risico'. Paragraaf 39 van de UAV duidt aan dat deze verrekenprijs geldt voor alle afwijkingen van verrekenbare hoeveelheden. Bij een afwijking groter dan tien procent van deze hoeveelheden en bij een verrekenprijs die te hoog of te laag blijkt te zijn kan de verrekenprijs worden herzien. De aannemer of opdrachtgever zal moeten aantonen dat een verrekenprijs te hoog of te laag blijkt te zijn. Als een herziening van de verrekenprijs wordt overeengekomen vermeldt lid 3 dat de gehele afwijking tegen de overeengekomen, gewijzigde verrekenprijs wordt verrekend.

Het kenmerk 'N' wordt op de eerste pagina van deel 2.2 aangeduid als het kenmerk van een 'niet-verrekenbare hoeveelheid'. Voor verrekening van afwijkingen van niet-verrekenbare hoeveelheden wordt dezelfde methode gehanteerd als die voor afwijkingen op geschatte hoeveelheden volgens paragraaf 38 lid 2 van de UAV. Let op: een geschatte hoeveelheid is niet hetzelfde als een niet-verrekenbare hoeveelheid. Een geschatte hoeveelheid is een hoeveelheid in het bestek waarbij termen als 'naar schatting', 'ongeveer', of dergelijke termen zijn genoemd. Zie paragraaf 38 lid 2.

Het gebruik van een niet-verrekenbare hoeveelheid is echter alleen verantwoord als:

- het om werkzaamheden gaat die een op zichzelf staand geheel vormen waarbij de invloed op de hoeveelheden niet of nauwelijks door andere werkzaamheden wordt beïnvloed;
- de hoeveelheden niet of nauwelijks wijzigen door omstandigheden tijdens de uitvoering;
- de hoeveelheden niet worden beïnvloed door aanwijzingen van de directie tijdens de uitvoering.

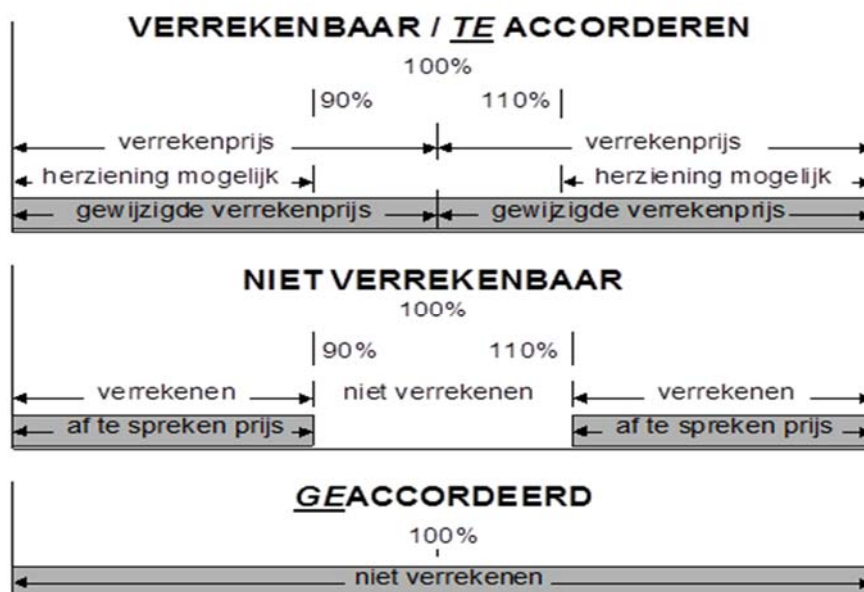
Het uitgangspunt van een bestekspost met een niet-verrekenbare hoeveelheid zou moeten zijn: 'alle aspecten zijn vooraf bekend en calculeerbaar' en 'omstandigheden hebben geen invloed'. En daar ligt dan ook precies het risico van de aannemer, want als hij deze hoeveelheden controleert, kunnen er verschillen zijn met de bestekshoeveelheid. Om discussies hierover te voorkomen, stelt de UAV dat deze afwijkingen niet worden verrekend als zij binnen een marge van tien procent van de bestekshoeveelheid liggen.

Achtergrond is dat dit een 'uittrekrisico' is. Hierover zegt de UAV dat een afwijking wordt verrekend "...indien en voor zover er sprake is van een afwijking die meer bedraagt dan tien procent van die geschatte hoeveelheid". De woorden "indien en voor zover" betekenen dat bij een afwijking van twaalf procent, twee procent zal worden verrekend tegen een zo spoedig mogelijk overeen te komen prijs. De eerste tien procent blijft het risico van de aannemer.

Als laatste staat bij de resultaatsverplichting mogelijk het kenmerk 'A', voor het accorderen van hoeveelheden. De tekst op de eerste pagina van deel 2.2 verwijst in dit geval naar artikel 01.01.08 van de Standaard RAW Bepalingen. Dit artikel beschrijft dat een aannemer na het verkrijgen van de opdracht de hoeveelheden gekenmerkt met een 'A' voorafgaand aan de uitvoering controleert. Deze controle moet hij kunnen uitvoeren op basis van de gegevens in het bestek, plus bijbehorende documenten en eventueel aanvullende gegevens die de opdrachtgever hem na gunning heeft verstrekt. Afwijkingen die de aannemer in deze controlefase constateert, worden verwerkt op een 'Controleverklaring' (een model is opgenomen in de Standaard) en worden besproken met de opdrachtgever. Beiden zullen het eens moeten worden over de hoeveelheden en, bij afwijkingen daarvan, over de verrekening. Hoe het hele proces en het overleg tussen opdrachtgever en aannemer tot stand komt, wordt in artikel 01.01.08 beschreven. Als beide partijen het eens zijn over de te accorderen hoeveelheden, zetten zij hun handtekening onder de 'Akkoordverklaring' (hiervoor is een model opgenomen in de Standaard) en op dat moment is er sprake van geaccordeerde hoeveelheden. Een afwijking die tijdens de uitvoering geconstateerd wordt, zal niet worden verrekend, tenzij het een afwijking betreft als bedoeld in paragraaf 29 lid 2 of 3 van de UAV, die aangeven wat gebeurt als de afmetingen in het bestek niet overeenkomen met de werkelijke afmetingen en wanneer een verschil blijkt tussen de bestaande toestand en de in het bestek aangeduide toestand.

In het bestek kunnen ook buiten de kolom 'hoeveelheid resultaatsverplichting' hoeveelheden worden genoemd. Meestal betreft het daarbij 'geschatte hoeveelheden' (hoeveelheden met de toevoeging 'naar schatting', 'ongeveer', of dergelijke aanduidingen, zie paragraaf 38 lid 2 van de UAV) of hoeveelheden zonder deze toevoegingen. Afwijkingen van deze laatste hoeveelheden worden verrekend als bestekswijziging volgens paragraaf 38 lid 3.

Wijzigingen van hoeveelheden tijdens de uitvoering door bijvoorbeeld orders en aanwijzingen van de directie, leiden tot een bestekswijziging, evenals andere wijzigingen in het bestek, het werk of in de voorwaarden voor uitvoering van het werk. In die gevallen betreft het geen afwijking van hoeveelheden maar een bestekswijziging. Zie paragraaf 36 lid 1 van de UAV.

Colofon

Deze publicatie is onderdeel van de reeks 'RAWeetjes'. Een serie met veelgestelde vragen uit de praktijk met een uitgebreid antwoord, gegeven vanuit de RAW-systematiek.

uitgave

Kennisplatform CROW, Ede

contact

Kennisplatform CROW
helpdesk@crow.nl

bestellen

Deze uitgave is gratis te downloaden via
www.crow.nl/vakgebieden/contracteren/raw/ondersteuning/raweetje